

Guide for bedriftsbesøk

Et hjelpemiddel for elev, skole og bedrift

Samarbeid mellom skole og næringsliv på Nord-Helgeland

2011 - 2014

Guide for bedriftsbesøk

– Et hjelpemiddel for bedrift, lærer og elev

Utdanningsvalg er et fag i 8.–10. klasse. 150 skoletimer *utdanningsvalg* i løpet av *ungdomsskolen* ble obligatorisk for alle fra høsten 2008. Formålet er å sikre at elevene får et godt grunnlag for å velge utdanningsprogram i videregående skole.

Dette prosjektet skal støtte opp om målene som er satt i læreplanen for *utdanningsvalg* og hovedmålet er å **sikre industri- og teknologibedrifter tilgang på teknisk, økonomisk og administrativ kompetanse**.

En rekke av Nord-Norges mest spennende bedrifter støtter arbeidet: Statoil, oljeselskapet Det norske, BP, Aibel, Momek Group, Mo industripark, Vale Manganese Norway, Helgelandskraft, Rana Gruber, Molab, Helgeland betong, Celsa Armeringsstål, Fesil Rana Metall og YIT, sammen med Karrieresenteret, Opplæringskontoret, Rana Næringsforening, NHO Nordland og Nordland fylkeskommune. Kunnskapsparken Helgeland ivaretar prosjektledelsen.

Som del av dette prosjektet inviteres alle rektorer, rådgivere og kontaktlærere for 9. trinn i ungdomsskolen til et møte og en omvisningstur i Mo Industripark. I tillegg blir alle elevene, ca. 500 hvert år i Rana, Hemnes og Nesna invitert til et besøk i Industriparken med tilhørende besøk hos skolenes partnerskapsbedrift.

Når slike omfangsrike tiltak iverksettes, er det viktig å rette fokus på kvalitetssikring slik at utbyttet for alle involverte parter sikres. *Arbeidsgruppen for grunnskolen* har derfor utviklet et hjelpemiddel – ”*Guide for bedriftsbesøk*” - som ønskes anvendt i denne sammenhengen. Guiden ble testet i 2009 og 2010 og har fått positive tilbakemeldinger.

I tillegg til å fungere som en sjekklister, inneholder guiden forslag til oppgaver, metoder og diskusjonstema som kan øke nytteverdi og gi læringsutbytte for alle parter, spesielt overfor elevene. Fokuset på karriereveiledning utgjør et overbyggende aspekt.

Guiden er utformet og formulert av *Karrieresenteret Mo i Rana ved Oddmar N. Sjøvik*, med innspill fra øvrige deltakere fra arbeidsgruppen for grunnskolen.

Sjekkliste for eleven:

- 1) Før bedriftsbesøket: Kunnskap om bedriften
(Inkl. ”Elevens forberedte spørsmål”)
- 2) Under bedriftsbesøket: Sikkerhet og engasjement
- 3) Etter bedriftsbesøket: Etterarbeid individuelt og i gruppe

Sjekkliste for skolen/lærere:

- 1) Lærerens forberedelser: Informasjon, planlegging og tilrettelegging
- 2) Under bedriftsbesøket: Sikkerhet og engasjement
- 3) Etter bedriftsbesøket: Evaluering og etterarbeid

Sjekkliste for bedriften:

- 1) Bedriftens forberedelser: Informasjon, planlegging og tilrettelegging
- 2) Under bedriftsbesøket: Sikkerhet og engasjement
- 3) Etter bedriftsbesøket: Evaluering og etterarbeid

Husk å notere kontaktinformasjon til bedriften: _____

Helgeland er en region rik på naturressurser og har en lang industrihistorie. Mo industripark er det industrielle ”kraftsenteret” i nord med 2000 ansatte i 100 bedrifter. Prosessbedrifter, verkstedbedrifter og engineeringmiljøer satser på gjenvinning, energi og olje/gass.

Spesialprodukter, stål, legeringer og malm, produseres og leveres til internasjonale markeder. De nye feltutbyggingene utenfor kysten gir nye og store muligheter for lokalt næringsliv. Skal vi lykkes i å utnytte våre naturgitte fortrinn og bygge en sterk region, må vi klare å bygge kompetanse lokalt, tiltrekkes oss ny kompetanse og gjøre det attraktivt for ungdommene våre å ta seg jobb i regionen!

Samspill skaper vekst!

Sjekkliste for eleven ved bedriftsbesøk

Elevens navn:..... Skole:..... Klasse:....

Bedrift:..... Daglig leder:

1) Før bedriftsbesøket: Kunnskap om bedriften

Obs! Aktuelle nettstedene til forberedelsene finner du bakerst i dette heftet.

Finn ut følgende: (Svarene kan noteres på baksiden av arket)

- Hvilken bransje tilhører bedriften og hvor mange jobber der?
- Hvilke produkter og/eller tjenester produserer bedriften?
- Hvem er bedriftens kunder?
- Hvilke utdanninger, utdanningsnivå og yrkesgrupper fins i bedriften
- Hva kreves for å få jobb i bedriften? Utdanning/yrkeserfaring/egenskaper
- Hvilke utdanningsprogram er aktuelle for å kunne jobbe i bedriften?
- Hvordan vektlegger bedriften HMS/helse, miljø og sikkerhet?

- Finner du ikke svaret? Spør når du kommer til bedriften!

Elevens forberedte spørsmål:

-
-
-
-
-

2) Under bedriftsbesøket: Sikkerhet og engasjement

- Følg bedriftens sikkerhetsregler og ta hensyn til at man besøker en arbeidsplass i drift
- Vær oppmerksom og nysgjerrig og utnytt sjansen til å få vite mest mulig; Husk, det finns ingen "dumme" spørsmål...
- Reflekter; Kan denne typen arbeid passe for meg?

3) Etter bedriftsbesøket: Etterarbeid individuelt og i gruppe

Individuelt

- Skriv rapport om bedriften og dine erfaringer fra besøket
- Delta i evaluering av bedriftsbesøket

Gruppearbeid

- Delta i gruppearbeid relatert til bedriftsbesøket

Sjekkliste for lærere ved bedriftsbesøk

1) Lærerens forberedelser: Informasjon, planlegging og tilrettelegging

1. Informer elever og foreldre om bedriftsbesøket (Hva, hvorfor og hvordan)
2. Sjekk i god tid om bedriften - forut for bedriftsbesøket - kan stille med informasjon i en skoletime (kan de ta med en lærling?)
3. Skaff til veie kunnskap om bedriften og forbered aktuelle spørsmål
4. Sørg for selv å ha oversikt over den praktiske gjennomføringen av bedriftsbesøket
5. Sett av tid og legg til rette for elevens forberedelser for bedriftsbesøket
6. Se til at alle involverte har kunnskap om sikkerhetsrutiner forut for bedriftsbesøket
7. Knytt tiltaket opp mot faget Utdanningsvalg eller andre relevante fag

2) Under bedriftsbesøket: Sikkerhet og engasjement:

- Bistå bedriften(e) i å påse at elevene overholder arbeidsplassens HMS-regler
- Legg til rette for gode læringsforhold under besøket (les: ”ro og orden”)
- Det er ellers viktig at lærer viser seg som en god rollemodell for sine elever og forholder seg aktiv og engasjert under omvisningen. Husk; Læreren er også til stede for å lære og evt. bistå bedriftsrepresentant med utfyllende informasjon o.l.

3) Etter bedriftsbesøket: Evaluering og etterarbeid:

Evaluering;

- Sørg for at elevene deltar i evaluering av opplegget og systematiser resultatet
- Innhent tilbakemeldinger fra bedriften; Hvordan opplevdes bedriftsbesøket; Hva fungerte bra? Hva kan forbedres? etc.
- Lærere skriver egen rapport om bedriftsbesøket (inkl. egen evaluering)
- Sørg for at eleven fullfører rapport om bedriften og bedriftsbesøket. Gjerne i lys av et karriereveiledningsperspektiv

Om ønskelig; gjennomfør gruppearbeid. F.eks. presentasjon i klassen, veggavis el.l.

- Presenter noen sentrale yrker i bedriften som virker interessante eller spennende.
- Hvordan ville du/dere ha markedsført denne bedriften; Lag en ”reklamekampanje”
- Lag eksempel på gode jobbsøknader rettet mot denne bedriften, og gjennomfør rollespill i plenum; ”Jobbintervjuet” (m/ påfølgende diskusjon/oppgaver i klassen)

Aktuelle diskusjonstema i klassen; Hva betyr et godt arbeidsmiljø? Roller, kjønn og alder i bedriften, Opplæring, kommunikasjon, samarbeid og væremåte på en arbeidsplass, Hvilken kompetanse og utdanning fant elevene på arbeidsplassen, og virket noen av disse interessante for eget yrkesvalg? Hvilke egenskaper passer godt å ha i en slik bedrift? Hva er en lærling, og hvordan blir man det? Hva er HMS? Hvorfor er HMS så viktig?

Sjekkliste for bedriften

ved bedriftsbesøk

1) Bedriftens forberedelser: Informasjon, planlegging og tilrettelegging

1. Utarbeid en plan for gjennomføring av besøket; F.eks. en fastlagt løype/timeplan; *Hvem gjør hva? Hvilken informasjon gis til elevene, prøve ut i praksis?*
2. I samråd med skolen: reflektere over hva som er viktig å informere om; *Gi et realistisk bilde av arbeidshverdag), mangfold av yrkestyper i bedriften, framtidige behov for arbeidskraft, viktige egenskaper og kompetanser som etterspørres i bedriften (f.eks. samarbeidsevner, selvstendighet, språk etc.)*
3. Ledelsen må sørge for at alle ansatte ved bedriften er informert om bedriftsbesøket og hva som er hensikten med tiltaket; *sikre at elevene får et godt grunnlag for å velge utdanningsprogram*
4. Bedriften bør på forhånd påse at lærere og elever vet hva som forventes i forhold til sikkerhet under omvisningen/bedriftsbesøket (HMS)
5. Klargjøring av materiell som skal brukes, evt. verneutstyr o.l.

2) Under bedriftsbesøket: Sikkerhet og engasjement

1. Bedriften må i samarbeid med skolens lærere påse at elevene er gjort kjent med - og overholder sikkerhetsregler
2. Tenk pedagogisk ut i fra målgruppen; Unngå bruk av vanskelig fagterminologi, forklar betydningen av faguttrykk
3. Vektlegg informasjon som er viktig, spennende og relevant for en potensiell framtidig arbeidstaker
4. Gi rom for elevens spørsmål og deltakelse
5. Bruk lærlinger som informanter og presentere jenter i utadisjonelle yrker hvis det er relevant

3) Etter bedriftsbesøket: Evaluering og etterarbeid

1. Innhent tilbakemelding fra skolens kontaktperson; Hvordan opplevdes bedriftsbesøket/omvisningen; Hva fungerte bra, hva kan forbedres?
2. Konklusjon/betraktninger fra evalueringen viderefremmes til skolen; Hva fungerte bra, hva kan forbedres?
3. Hvordan kan bedriften oppnå bedre utbytte/ønsket effekt av tiltaket?
4. I samråd med skolen, jobbe med videreutvikling/forbedring av dette og andre tiltak i partnerskapet

Aktuelle lenker

Hjemmesider:

Mo Industripark AS:	www.mip.no
Celsa Armeringsstål AS:	www.celsanordic.com
Fesil AS:	www.fesil.no
Vale-konsernet:	www.vale.com
Miras-konsernet:	www.miras.no
Momek Group AS:	www.momek.no
Molab AS:	www.molab.no
Mo Fjernvarme AS:	www.mo-fjernvarme.no
Helgeland Betong	www.helgelandbetong.no
Rana Gruber	www.ranagruber.no/
BP	www.bp.no
Oljeselskapet Det norske	www.detnor.no
Helgelandskraft	www.helgelandskraft.no
Statkraft	www.statkraft.no
YIT	www.yit.no
Statoil	www.statoil.com
Aibel	www.aibel.com
Kunnskapsparken Helgeland	www.kunnskapsparken.com

Wikipedia:

Norsk Jernverk AS	http://no.wikipedia.org/wiki/Norsk_Jernverk
Mo Industripark:	http://no.wikipedia.org/wiki/Mo_Industripark
Mo Industripark AS:	http://no.wikipedia.org/wiki/Mo_Industripark_AS
Rana kommune:	http://no.wikipedia.org/wiki/Rana
Mo i Rana:	http://no.wikipedia.org/wiki/Mo_i_Rana

Det er lov å stille spørsmål...her er noen tips:

- Hva gjør det attraktivt å jobbe i bedriften?
- Hva gjør bedriften konkurransedyktig?
- På hvilken måte er bedriften viktig for lokalsamfunnet?
- Hvordan markedsfører bedriften seg?
- Hva gjøres for at miljøet skal være godt?
- Hvordan ivaretar bedriften miljøet/en miljøvennlig profil?
- Har bedriften en visjon? I så fall hva er denne?
- Bygger bedriften på noen kjerneverdier?

Kilder:

NHO, hefte "Næringsliv i skolen" (2004); "Gjensidig forpliktende samarbeid mellom skoler og bedrifter" Link:

http://www.nhouno.no/getfile.php/Filer/partnerskaphefte_1.pdf

NHO, hefte "Prosjekt RUP utdanning- og yrkesveiledning" (2004); "Utplassering i bedrift" Link:

http://www.nhouno.no/getfile.php/Filer/Utpl_bedrift.pdf

Foto: MIP-Info